

[Ellen Strange Petersen.]

Man må i denne forbindelse også spørge, om loven vil betyde, at de københavnske skoler kommer til at betale noget tilbage. De har jo fået a conto-beløb, beregnet efter det sidst kendte beregningstal.

Vi kan bifalde bestræbelserne for at få tilskudsordningerne forenklet ved, at det mest mulige samles i én lov, men det må ske, uden at bestående vilkår forringes. Tværtimod mener vi, at der bør ske forbedringer, og der bør gennemføres en yderligere forenkling af tilskudsreglerne, så at det ikke er bestemmende for en realskoles økonomi, hvor mange hovedskolepladser den har. De private realskoler, der har hovedskolepladser tilknyttet, får tilskud til disse efter friskoleloven, og hvor urimeligt det end lyder, er tilfældet det, at en skole får forholdsvis større tilskud til sin hovedskole end til realafdelingen, så det er en betingelse for eksamensafdelingens trivsel, at der er en indbringende hovedskole. Hvad der er den dybere mening hermed, er aldrig blevet klarlagt.

De forskellige tilskudsordninger til friskoler, realskoler og gymnasieskoler indeholder også andre ejendommeligheder. Realklasserne ved en privat gymnasieskole får således større tilskud end de tilsvarende klasser i en almindelig privat realskole. Særlig grelt virker det i et enkelt tilfælde, hvor man inden for samme skolekompleks har begge disse skoleformer. Vi ønsker fra konservativ side en rimelig tilskudsordning for de private realskoler såvel i som uden for Storkøbenhavn. Vi kan ikke tiltræde det foreliggende lovforslag i den form, det nu har. Men der er en ting i det, som vi kan bifalde, f. eks. at der nu skal kunne ydes friskoletilskud til realskolernes 8. og 9. klasser. Det er en afgjort forbedring.

Af de 97 private realskoler, der findes i provinsen, har 73 oprettet 8. klasser og vil fra næste skoleår også have 9. klasser. Oprettelsen af disse klasser har krævet stor investering til materiel, og skolerne er i økonomisk henseende i vanskeligheder.

Tilskudsloven af 5. juni 1959 gav i forhold til den tidligere tilskudslov en forbedring på lidt under 10 pct. i gennemsnit; men da kun løntilskuddene er elastiske, har prisstigninger på alle områder for længst fået denne forbedring til at smuldre, såle-

des at realskolernes forhold i dag er ringere end ved lovens vedtagelse.

Tilskudsloven af 1959 fjernede fripladstilskud med den motivering, at alle elever havde krav på vederlagsfri undervisning enten i en kommunalskole eller — hvor en sådan fandtes — i en privat realskole. Men af de godt 13 000 elever, der pr. 1. marts i år gik i private skolers realklasser, kom de 45 pct. fra kommuner med kommunale realskoler. Disse ca. 6 000 børn skal altså betale skolepenge, skolebøger m. v. I enkelte tilfælde ville det være ønskeligt, om de private skoler havde mulighed for at yde friplads, så at det ikke absolut behøvede at være et økonomisk spørgsmål for forældrene, om børnene kunne komme i en privat skole.

Det afgørende er, at man kan bevare den private skole som et alternativ til den offentlige skole. Det store flertal vil utvivlsomt altid foretrække de kommunale skoler, men der er børn, der trives bedre i den lille, private skole, og der er ikke mindst adskillige forældre, der er overbevist om, at deres børn vil trives bedre dér. For at bevare denne valgfrihed, der jo for mange hjem er forbundet med betydelige økonomiske ofre, ønsker den konservative folketingsgruppe at værne om den private realskole.

Vi håber ikke mindst efter at have hørt de velvillige udtalelser, som det ærede medlem hr. Axel Ivan Pedersen fremsatte, at det gennem det kommende udvalgsarbejde kan være muligt at finde frem til en bedre løsning af problemerne end det forslag, der nu er fremme.

Helge Larsen: Vi har her i tinget adskillige gange i de senere år beskæftiget os med lovene om statstilskud til private skoler og derunder også til private realskoler. Jeg vil gerne også ved denne lejlighed udtrykke min påskønnelse af og min tak for, at der nu ved dette lovforslag søges tilvejebragt langt enklere og klarere retningslinjer for beregning af tilskud til de private realskoler, end det tidligere har været tilfældet.

Mit parti kan ganske tiltræde princippet i dette lovforslag; der kan naturligvis i den overgangsperiode, som vi er inde i vedrørende omlægning af undervisning, ændring af skoleformer o. s. v., være til-